DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GERANT:
VOIX DU PEUPLE TIẾNG DÂN HUẾ

NĂM THỨ BẢY SỐ 624 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年 七月廿七日 — NGÀY THỨ BẢY 16 SEPTEMBRE 1933

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° A 2146

GIÁ BÁN

ĐÔNG PHÁP	NGOẠI QUỐC
Một năm 5$00	8$00
Sáu tháng 2.80	4.50
Ba tháng 1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

敲 La Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BẢO-QUÁN
số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép nói: số 62
Giây-thép: TIENGDAN HUE

Chân-lý là mặt sáng của lẽ phải.
La vérité est l'œil de la raison.
(Lư-Thoa)

Trả lời cùng độc-giả

MUỐN PHÁN ĐOÁN VIỆC GÌ TRƯỚC PHẢI XÉT CÁI ĐỐI TƯỢNG CHO RÕ

Gần mấy khoảng nay, thường thường có những vấn đề trong báo giới cãi nhau, tựu trung có việc quan hệ, có việc vụn vặt, mà đã cãi nhau thì bên nào cũng dành phần phải về mình, rút cuộc không ai tự nhận là sai, hoặc giữa chừng bỏ dở, phần đông không biết đường nào là phải mà định đường xu hướng. Vì thế độc giả Tiếng-dân thường trách Tiếng-dân sao không tham dự vào, và có người viết thơ hỏi ý kiến riêng.

Tiếng-dân lâu nay tự lo chữa đều lầm của mình mà không rỗi, có dư thì giờ đâu mà tham dự vào việc cãi lộn; có chăng là ai có bàn giải đều gì can thiệp đến mình, theo thái độ biệu nạn của nhà học giả, thì bằng theo chỗ sở kiến mà thương xác vậy thôi. Tuy vậy, vì lòng ân cần của độc-giả, Tiếng-dân xin đem một phương pháp xét việc mà lâu nay thường dùng, đã có kinh-nghiệm, cống hiến cho bà con may có chút bổ ích nào chăng.

Phàm gặp việc gì mà hai bên cãi nhau, muốn rõ ai phải ai trái, trước hết phải xét cái đối tượng cho rõ ràng mà sau sẽ phán đoán.

Đối tượng là gì? Phàm việc gì mà mình muốn xét thì đặt việc ấy ra trước mắt mình để suy nghiệm. Vì như người thợ chụp ảnh, muốn chụp cái ảnh gì thì đặt ngay cái hình ấy trước tấm gương cho cái ảnh nó chiếu vào trong lỗ kính, như vậy thì ảnh kia đúng với hình nọ. Trái lại muốn chụp ảnh người mà đặt cái cây hay tấm địa đồ trước cái lỗ kính thì khi chụp ra, không thể nào giống hình người được. Xét việc cũng thế.

Vì như vấn-đề dân-biểu, đã thay mặt cho dân thì lấy đại đa số dân làm đối tượng. Việc gì lợi ích cho dân là phải, việc gì hại dân là trái. Nếu như nhân dân đớm phụ một ngày một nặng, việc học hành càng ngày càng bó buộc, thì dầu ai có nói văn minh, viện lẽ gì cũng là trái với nguyện vọng của phần đông. Đã trái với dân nguyện mà người ra thay mặt dân, một mực tán đồng, thì tất nhiên có đeo cái lòng ích kỷ, tham lợi và mua danh, mà chẳng vì dân chút nào.

Lại như vấn đề « nước mắm vệ sinh và chai nút ». Ta đặt đối tượng nó mà suy xét mọi bề. Trước hết xét từ đời nào đến nay, người minh ăn nước mắm đựng hũ đựng lính có hại gì không? thì thấy đã mấy ngàn năm nay, không nghe người nào kêu ca cái hại đó cả. Như nói đựng chai nút kia được sạch sẽ hơn, thì cũng là việc cần ở sau xa kia. Vì ngu dốt, bụng đói, áo rách, có ăn nước mắm đựng chai kia mà sống được đâu! Thứ nữa xét thứ chai nút kia từ đâu mà ra, có phải của nhà tư bản chế tạo và buôn bán kia không? Nhà tư bản kia muốn được mối lợi bán chai nút mà mượn cái tên «vệ sinh» để lừa người, thực ra chẳng có ý gì đến sự sống của dân ta chút nào. Như vậy thì ai tán dương công đức nút chai kia, tức là trái với dân nguyện mà cốt kiếm món lợi riêng, dầu có viện dẫn chứng cớ gì gì, cũng không sao che đậy sự thực được.

Cứ một vài việc làm chứng, ngoài ra việc gì cũng vậy, hễ muốn xét đoán trước đem việc ấy làm đối tượng mà chụp cái ảnh nó ra thì tự nhiên chân tướng và nội dung thế nào, thấy được rõ ràng mà ít bị sai lầm. Vậy kẻ hữu tâm đến việc xã hội nhân quần, muốn xét đoán việc gì, phải theo cách nhà chụp hình kia mà xét cái đối tượng.

Tiếng-Dân

Viện Dân-biểu Trung-kỳ với vấn đề độc quyền nước mắm

Ngày 30 Août, ông Nghị trưởng Nguyễn-Trác có giấy trình lên quan Khâm-sứ về vấn đề chai nút nước mắm.

Đại ý ông nói rằng nước mắm vô chai đóng nút chưa chắc tránh được cái nạn pha trộn và gian mạo. Vì phần đông người tiêu thụ là dân nghèo, chỉ mua dùng từng bữa một mà không có thể mua cả chai, vậy phải mở chai mà bán từng chén... Những khi mở chai đó, có cách nào phòng bị cho khỏi pha trộn và gian mạo?

Kế ông nói ở giữa và phía Bắc Trung-kỳ, người ta không dùng hóa học mà giả mạo, chỉ pha nước muối, gạo rang, vừng rang hay thịt rang cho nước mắm được thêm màu đậm và chất béo. Những chất kia tưởng cũng không có gì là độc hại cả.

Kết luận: « Không nói gì đến quyền tự do buôn bán của hiệu làm ve chai và đóng nút chai đi cỏ động với dân làm nghề, ký giấy hợp đồng với nhau về việc đóng chai và vận tải nước mắm, tôi chỉ thể lòng nguyện vọng nhân dân hết sức yêu cầu với chính phủ không nên vì quyền lợi một hội tư bản nào mà quên hẳn quyền lợi của mấy mươi triệu dân Nam, vừa người làm nghề, vừa người tiêu thụ ».

CON GIẾT CHA

BÌNH-ĐỊNH — Bữa 30-8 33 ở làng Lạc-điền, huyện Tuy phước, có xảy ra vụ án mạng con giết cha, thủ phạm là Nguyễn-Giáo. Nguyên nhân có lẽ vì khùng. Phụ tử tình thâm, nghĩ ghê thật!

MỘT BÀI HỌC CUỐI CÙNG

Bài này nguyên ông Alphonse Daudet làm ra, kể chuyện lúc Pháp đánh với Phổ, Pháp thua phải cắt hai xứ đất Alsace và Lorraine cho Phổ, các trường học trong hai xứ ấy bị cấm học chữ Pháp, bắt học chữ Đức. Một vị thầy giáo già, quá yêu mến văn tự nước nhà mình, nên mới dạy cho lũ bé bài học cuối cùng này.

Bài này giản dị dễ hiểu mà ý tứ quá thâm trầm bi thống. Ai cũng nên đọc kỹ, dịch ra như dưới.

Một ngày kia, vừa buổi mai, mình lên trường, ôi chà! đã trễ giờ quá rồi! trong lòng sợ thầy mắng lắm; huống gì ngày hôm qua, thầy Hiến-mạch đã bảo ngày nay định khảo chúng tôi môn văn pháp về tiếng động-từ và tịnh-từ. Tôi ra mình thầy quên rồi. Nghĩ tới đó, vừa sợ vừa rầu, có lẽ thôi thì trốn học đi chơi quách một ngày. Kìa xem, khi trời thanh sáng ấm áp, hai con chim bé bé ở trên đọc tre, nó hót quá dễ nghe; ở ngoài đồng, lính côn quân linh Phổ-tổ-sĩ đang lúc tập điền. Mình xem rồi, cơ hồ bao nhiêu động tịnh từ và văn pháp đã với ở sau mình. Nhưng còn may tôi, mình quá nhỏ gan, không dám trốn học thiệt, sợ về nhà bị đánh, vội chạy mau lên nhà trường. Xém xém chạy tới trước tòa thị chính, thoạt thấy một đám người đông xúm nhau xem bảo yết thị ở trên tường. Trong bụng mình nghĩ thầm: hai năm nay chưng tin tức ác độc như đánh thua, bồi khoản, thấy có tờ yết truyền ra, ngày nay e lại có tin tức gì ác nữa đây. Mình cũng chẳng cần hóng gì xem, chạy một hơi đến trường.

Ngày thường, đến giờ học trò cấp vào lớp, tốt thấy có tiếng tâm ba ào; nào tiếng mở đóng kẹp sách, nào tiếng thước cắt thầy gõ, những tiếng ồy vang tới ngoài đường. Trong bụng mình, định tới gặp nhiều tiếng lộn xộn ấy mà lẻn chen vào. Ai dè ngày nay, lúc mình tới, trong đó lại lặng phắc phắc, không nghe một tý tiếng gì cả. Mình liếc mắt vào cửa sổ, chỉ thấy các anh em một lớp với mình ngồi yên. Thầy Hiến-mạch tay cầm thước sắt bước qua bước lại, thẫn thờ thẫn thẻo. Hết đâu đó, mình phải mang bộ đầu trơ trẻo, đẩy cửa bước vào, tưởng bị lãnh môn «quốc» to. May quá! thầy không quở gì. Thầy liếc thấy mình, chỉ nói thỉnh thoảng một câu: « Thằng bé ngồi... mau nghe! đã bài đầu giảng rồi, không còn chờ mấy đứa khác. ... »

Thót một thót, thót lên chỗ ngồi mình, nhưng trống ngực mình vẫn đánh thôp thôp!

Chốc ngồi đã yên, mới rán mắt xem, thì thấy ngày nay bận đồ trang chỉnh đến lớp: áo bào sắc tím mới, áo sơ-mi bàu cứng, mũ tơ có bơi nhỏ nhỏ. Những phục trang ấy, nếu chẳng phải ngày lễ cấp thưởng, thầy chẳng bao giờ mặc. Mà lại quái lạ, toàn cả nhà trường ngày nay không nghe một tiếng thì thào; còn quái lạ nữa là mấy bộ trảng-kỳ không bày ở phía sau, bây giờ cũng ngồi đặc người: bên kia là quan Hương-chính-cục trưởng, với quan Huyện lớp trước; bên nọ là thầy già Hách-tiên, còn có mấy người nữa mình không quen biết.

Số đông kia tới làm cái gì thế?

Lão Hách-tiên, cầm 1 bản sách văn pháp sơ cấp, gác ở trên đầu gối, đặt khăn lành ở trên sách, hai mắt chăng chăng ngó thẳy đây, mình xem hầy nhiên người, trên mặt đầu lộ ra chứa chan sầu buồn. Trong bụng đương hồi hồi nghi sợ, chỉ thấy thầy bước lên ghế ngồi thỉnh thoảng mở miệng nói: « Bạn bé con ta, nay một bài học cuối cùng là bài này. Ngày qua có sắc lệnh từ Bá-linh (Berlin) truyền lại, Alsace và Lorraine hiện bây giờ đã cắt cho nước Phổ rồi; từ nay về sau, trường

(Xem qua trang 2 cột 2)

VẠN-VẠN

Uống rượu thiếu đồ nhắm

Vẫn là tàng thiếu lại nghề ngu,
Tiền đã không trơn rượu cứ vò!
Đồ nhắm mang còn ba trái khế,
Bữa ăn e ngót một đồng xu.
Người xưa khéo vẽ tài thi thánh,
Đời ấy nên mang tiếng lừa đò.
Thôi biết lãng gì xuôi chén rượu,
Kinh năm ba bộ sách vài pho.

Th. H.

CHUYỆN ĐỜI

Đáng chán cho cái lối nói ngong

« Nói ngong », theo như phần đông người Trung kỳ ta đã hiểu mà không lầm, tức là việc gì không quan thiết đến mình, hoặc mình thấy không rõ ràng, chỉ nghe người ta nói mà xen miệng vào hoặc tán kẻ này, hoặc chê kẻ khác. Nói cho đúng chính nghĩa là lời nói của người bàng quan, mình nghe thấy mù mờ mà tự khoe là biết là thạo.

Nói ngong có nhiều lối, mà ở trong vẫn có phụ ý riêng mình vào

Nhà kia đương có nhiều người bệnh, mời thầy kiếm thuốc, thầy phá thầy vẽ thầy thuốc tới đầy nhà. Chà khách buôn lạ đâu ở tỉnh khác vào đó bán hàng, nghe người ta nói thuốc cũng xỏ miệng vào nói thầy nầy hay, bác kia dở. Ấy là một lối nói ngong.

Cậu con nhà giàu kia, đi học ở thành phố, tập tành chơi bời đã quen, đến khi về nhà, chưng mối văn minh, bao nhiêu tiền của cha mẹ, cung cho bọn đàng điếm cũng xài. Bà con cô bác, ai cũng lo thay cho gia nghiệp của cậu, biết sau nầy sẽ ra [illegible] muốn xin món lợi với bọn đàng điếm nọ trở lại tan hảo, nào là đúng mốt, nào là tân thời. Ấy lại là một lối nói ngong.

Tên Ất và Sửu kiện ruộng. Đưa đến của công, cần phải xét khế chủ thế nào, giới hạn thế nào, mới biết bên nào là phải, bên nào là trái, vậy mà có người kia vì chút tình đinh liễu với tên Ất, không rõ đầu đuôi thế nào, trọn mắt phùng mang rao ruộng nầy tên Ất đáng hưởng quyền sở hữu, quan nên xử cho Ất được v. v... Ấy lại là một lối nói ngong nữa.

Nói ngong như thế mà xuất tự ý mình hay là cái tánh do « mu bà không mách miệng » (1) mà đã thành nết quen, chẳng nói làm gì. Đến có kẻ không có chuyện nói, bị người ta dụ dỗ hay cho một miếng gì mà đành lòng tâm cái mãy « truyền thánh » đi nói ngong cho kẻ khác, cái thói đó hèn làm sao!

Khi nào xã hội ta mà cả các hội trường, các báo quán không có hạng người nói ngong thì xã hội ta mới bước được một bước. Vì lối « ngong » kia nó che đậy sự thiệt mà làm cho người đời nghe lầm không phải là ít.

Muốn tránh đều lầm kia, chúng ta không nên nghe những lời « không đau mà rên, trong đám tang cảnh buồn mà vỗ tay »

Chuông-Mai

(1) Câu nầy nghe mấy bà ở nhà quê hay nói: Chỉ đâu nói hãy nói ba.

LỜI THAN PHIỀN Ở NHÀ PHA

HÀ TĨNH. — Nhà pha ở đồn Cẩm-xuyên có hơn 100 tù, có lời than về cách đối đãi của quan đồn:

1) Làm nhiều thì giờ, chủ nhật cũng không nghỉ mà bớt đồ ăn.

2) Người đã đau còn bị đánh, có người bị đánh lác thịt.

Cách đối đãi như thế, thì ai khám cho nổi.

Biết chuyện

Cùng bạn gởi bài

Thường thường tiếp được bài lại cáo cần bạn độc giả gởi lại, mà các báo khác đã đăng trước thì bản báo xin miễn đăng (hoặc có đăng cũng trích đại lược). Vì bản báo ra mỗi tuần hai kỳ mà phải dịch ra Pháp văn nữa.

Lại gần đây Bản báo có được nhiều bài gởi lại nói về chuyện bầu cử dân biểu mà gởi lại trễ quá, không thể đăng kịp.

T. D.

THẤT TRINH VỚI TÁI GIÁ
phân biệt thế nào?

(Tiếp theo)

Chuyện thất trinh, nhiều người đã biết rõ ràng, không phải nói nhiều. Nhân tiện ký giả thuật một vài chuyện về vấn đề tái giá.

Nửa đời chồng chết, con nhỏ, mà trọn đời thủ tiết như bà mẹ ông Âu-dương-Tu, ấy là bậc tốt nhứt vô thượng, ai cũng sùng bái khen ngợi, không cần phải tán. Còn tái giá như mẹ ông Phạm-trọng-Yêm, mẹ ông Phan-lương-Quiđ) nào có ai dị nghị gì. Duy có ngoài thì đã danh thủ tiết mà kỳ thiệt là phạm đều bất chánh, mới đáng bỷ. Ký giả có thấy trong bản «Hài đạt» của người Tàu có thuật chuyện bà mẹ giậy cháu (慈母教子), nghe có thú vị và có quan hệ đến vấn đề tái giá trên, xin thuật như dưới:

Bà nầy lấy chồng thuở 18 tuổi, sinh được một đứa con trai đầu; 4,5 tháng sau thì rủi chồng chết. Hai bên cha mẹ đều nhà gia thế, bà quyết chí tự thề trọn đời thủ tiết với chồng, nhứt định không tái giá. Trong một đời bà, không những ong qua bướm lại, nhứt thiết tạ tuyệt, mà chính tự thân bà cũng ở trong buồng sâu cửa kín, không giao thiệp với người ngoài, trừ bà con thân thiết ra. Bà nuôi con nuôi chân đến lớn, dựng cửa gả chồng, duy trì gia thế vững vàng, cho đến trên 70 tuổi, xa gần ai cũng khen ngợi. Trong gia đình thì con một cháu bầy, lúc bà cảnh già thì cháu chắc trai gái nội ngoại phần đông đã cưới gả có nhà cửa tử tế cả.

Lúc bà lâm bệnh, tự biết là mình không thay da mà sống hoài, cho bảo con cháu trai gái về cả. Bà ngồi trên giường bệnh mà truyền lời di chúc.

Lời di chúc bà thế nào?

Bà là đàn bà nên trước hết bà giậy bọn chân gái. Bà nói:

— Mẹ đã trải 70, 80 tuổi đầu, nay mẹ bệnh không ở lâu cùng chúng con nữa, có một đều cần thiết căn dặn chúng con phải ghi nhớ.

— Dạ, xin cô đều gì mẹ cứ bảo. Bọn con cháu thưa.

— Bọn đàn bà con gái chúng con, sau như đứa nào rủi gặp cái cảnh «tuổi trẻ chết chồng» như mẹ, thì một hai chờ bắt chước mẹ bàm tiếng thủ tiết mà hỏng đời đó, nhớ không!

Con cháu nghe thế, ai nấy đều chưng hửng, không rõ bà giậy sao lạ lùng thế, có người cho là bà lẩn hoặc nhân bệnh mà nói hoảng.

— Chúng con có ý nghi lời nói mẹ là nói lẩn sao? Mẹ không lẩn đâu, chúng con hạ.

Kế bà kể chuyện bà đã trải qua cho con cháu nghe.

Ai nấy đều lặng thinh để nghe bà kể. Bà nói:

— Cái thu tiết nầy, không dễ dàng gì đâu! Người không phải cây đá, đừng có bàm cái tiếng hão mà sa vào cái cảnh làm bia cười cho đời. Như mẹ đây đã cắn đứt bao nhiêu đầu ngón tay, nuốt không biết bao nhiêu giọt lệ cay đắng, mà cũng may nhờ có một bài học tình cờ xảy ra, làm như một vết đao chạm sâu vào trái tim mẹ, nay mẹ mới còn là mẹ đây. Nếu không có bài học tình cờ ấy thì mẹ đã bị con ma «tình dục» nó kéo đi, mà hai chữ «thủ tiết» đã lìa thân mẹ mà theo mấy theo gió đời nào kia, có còn đâu đến ngày nay mà mẹ đem chuyện nói cho chúng con nghe nữa!

— Dạ, bài học thế nào, thưa mẹ.

— Sau ông chúng con mất rồi, đâu được vài năm, lúc mẹ 21, 22 tuổi, người ta tới nói năng nhiều, nhưng mẹ đều khước hết. Một ngày nọ có người con cô cậu với ông chúng con tới thăm ông bà nhà. Ông bà bảo mẹ ra chào, vì tình bà con. Người ấy tuổi độ trên 20, cái người đẹp đẽ làm sao! mà mẹ chỉ chào một tiếng, đưa con mắt lên ngó qua cái mặt, người ấy cũng lấy mắt ngó lại, chỉ có thế thôi mà vào trong không ra nữa. Vậy mà trong một cái ngó đó, như có cái sức mạnh gì ám ảnh cả tâm hồn mẹ, từ đó cứ nghĩ vơ nghĩ vẩn, không khi nào quên cái người đẹp kia, khi ăn khi ngủ, lúc nào cũng tơ tưởng như người ấy đứng trước mặt.

Một đêm nọ, mẹ ru thằng bé con (tức cha chúng con) ngủ mà mẹ cứ tơ tưởng cái gì gì không sao ngủ được. Trong lúc trằn trọc trên cái gối chiếc dưới ngọn đèn hải hiu kia, bỗng đâu thấy người đẹp kia lại đến. Hình như bữa ấy ông bà nhà lại đi vắng, sau khi chào hỏi rồi, mẹ lại lân la ngồi chuyện vãng, mấy qua mất lại, không bao lâu mà hai bên lỗ ra vẻ yêu thương nhau, rồi thề non hẹn biển, cùng bà vỗ dựa vai, nghiêm nhiên một đôi uyên ương, không còn có cái gì là tiếc đến nhau nữa. Cuộc vui vừa tàn, mẹ sực nhớ tới thằng bé con, lật đật từ biệt người tình trở vào phòng mình (thì thấy ông chúng con (tức người chồng bà) đứng chực sẵn, tay cầm cái búa, hai con mắt trợn to bằng cái bát, phan cho mẹ một bàn ngang đầu, ngất sửng cả người, hồng hồn thức giấy, thì té ra chuyện trên là một giấc chiêm bao, thằng bé nằm bên mình khóc rầm lên, dỗ thế nào nó cũng không nín, ngọn đèn cũng sụt sùi nổ rẹt rẹt. Ông bà cùng người nhà, nghe thằng bé khóc, thức giấy chạy vào hỏi thì mẹ ngẩn ngơ không trả lời được. Không biết dưới bóng đèn kia, người ta có nhìn thấy nét mặt mẹ lúc ấy nó sượng sùng trơ trẽn ra thế nào không?!

Đấy, nhân bài học « Giấc mộng quái » đó mà từ sau hễ khi nào mẹ mơ tưởng đến ông thì mẹ lại nhớ đến cái búa kia mà con ma «tình dục» nó phải lìa mẹ ra. Mẹ sở dĩ giữ trọn được hai chữ «thủ tiết» cho đến ngày nay là thế. Cay chua là giường nào!

Bọn cháu đứng nghe bà nói, bè gục đầu, người le lưỡi, cùng lấy mắt ngó nhau. Bà lại tiếp:

— Việc đời cái gì chưa trải qua, không biết là khó. Cái khó đó chính mẹ đây đã nếm mùi, biết rằng con cháu sau có đưa tưởng lầm là dễ mà đi theo cái gương ấy, làm không trọn vẹn mà hỏng cả đời, nên hôm nay mẹ thuật bài học kia cho chúng con nghe. Bài học nầy là bài giậy trong cái trường học riêng nhà mình, mẹ giữ bí mật đã vài mươi năm, nay mới thuật lại cho chúng con nghe là lẩn đầu mà cũng là lẩn cuối cùng, mẹ cùng chúng con vĩnh biệt đây.

Bà nói đến đây, bọn cháu lặng thinh, người con bà chép lại ghi trong gia phả.

Ký giả bàn sự thất trinh cùng tái giá, nhân thuật chuyện có thể trên gọi là một bài đoản thiên tiểu thuyết.

S. R. T.

https://tieulun.hopto.org

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

THỪA-THIÊN

Cũng là chuyện cải cách

Trong hai năm nay, ở làng Triều-trung, huyện Hương-trà, khi nào tế lễ, những người trợ tế không có phần thịt như trước. Chỉ quan tiên chỉ một năm mấy cái đầu heo, bò, thì y nguy. Vì thế, kỳ thu tế vừa rồi heo bò cũng nhiều, mà chẳng ai muốn nhận chức trợ tế, cắt người lo heo xôi, họ cũng nài nhau, làm phiền cho hương chức hơn một tuần mới yên. Lễ xong, mấy số đông bàn phải chia phần thịt như xưa lại, thành thử việc cầu biếu và chia thịt lại như trước. Thế cũng là cải cách của mấy ông làng có cái nào xôi thịt!

Dân thấy chuyện

QUẢNG-BÌNH

Tin thêm về việc « các giáo sư biệt tỉnh phải thải hồi »

Tiếng-Dân số 614 ra ngày 12 Aout 1933, có đăng chuyện trên, nay được tin thêm rằng quan tỉnh hoãn việc thải hồi các giáo sư lại đến ngày 1er Janvier 1934, vì khoán ước giáo sư ký với làng đến 31 Décembre 1933 mới hết hạng.

Nghe nói thải các giáo sư ấy về để lấy một lớp mới khác, vì đã có nhiều đơn xin. Lai-Cảo

Dạy học không lương

Trò Ng.-t.-T. cựu học sinh trường Xuân-hòa, có bằng Sơ học yếu lược, ngày 25 Aout vừa rồi, có đơn xin tại tỉnh làm giáo sư trường ấy, tình nguyện dạy không ăn lương.

Nghe nhà mô phạm mới nầy không thiết gì sự sống, chỉ mong lấy chân giáo sư sau làm nên ông Cửu... Đấy cũng là chuyện mới.

Thấy

QUẢNG - NAM

Quan trên nên để ý

Ở làng Cẩm-sa, tổng Thanh-Quít, phủ Điện bàn, có ba người nhà họ Lê: cửu Nhượng, bát Hành và hương mục Hướng, thường cậy thế hăm dọa dân lành, làm đều trái phép, cả làng ai cũng sợ thù hiềm, không dám nói.

Sự nầy thấu đến quan trên, tỉnh tòa có sức về phủ xét, quan phủ đã đòi hỏi. Mong quan trên minh xét mà trừ cái tệ hào hiếp dân lành kia.

Người dân

KHÁNH-HÒA

Vụ kiện yếm mả

Nguyên thừa trạm Ng.-kh.-Đình ở làng Tân-phước, tổng Phước-Tường ngoài, huyện Vạn-Ninh, về năm Bảo-Đại thứ 2, có ngôi tổ mộ bị ai đóng cây thông hồng sải và đồ yếm, sau đó ra mới biết là Thị-Lang (kế mẫu Nguyễn-khắc-Dai là chú Đinh) và châu thị là chánh tổng Nguyễn-Diệm yếm.

Chú Đinh đã có làm bằng và đơn kiện nhiều lần mà quan chưa xử.

Nay chú Đinh Nguyễn-khắc-Dai đã qua đời, tên Đinh lại có đơn kêu nỗi oan ấy. Tỉnh tòa giao về huyện xử mà câu chuyện vẫn còn lôi thôi.

Biết kỳ vụ kiện gì, nếu để kéo dài ra thì dân cũng mang lụy. quan trên nên minh xét. Biết

PHAN-RÍ

Lý trưởng nhiễu dân

Lý trưởng quyền làng Liêm-Công (Hòa-da) là Nguyễn-Hàn ỷ quyền hiếp dân quá lẽ: khi có việc gì

MỘT BÀI HỌC CUỐI CÙNG

(Tiếp theo trang nhất)

ở trong hai xứ nầy, chỉ được dạy chữ Đức, không cho dạy chữ Pháp nữa. Thầy dạy chữ Đức của các con, sáng mai sẽ tới, công khóa học chữ Pháp của các con, ngày nay là ngày cuối cùng!».

Mình nghe câu nói của thầy in như trong óc bị sét đánh, lúc bấy giờ, mình mới tỉnh.

À!... mới rồi trên tường tôa Thị-chính, ... yết thị... là... chuyện... ấy. Thôi thôi, ngày nay là ngày công khóa chữ Pháp của mình đến ngày chót rồi! Chữ nước Pháp của mình thiệt đáng bỏ hay sao? Mình không cách gì được học chữ Pháp sao? Có lẽ trọn đời không học được chữ nước Pháp nữa ư? Ôi! Lẽ nào? Vì cớ sao hai năm xưa mình không siêng đọc sách chữ Pháp? Vì cớ sao mình cứ đi đánh tê-nít, bắt bồ-câu ư? Bao nhiêu những sách văn Pháp, sách lịch sử mà thuở xưa mình biếng đọc, tới ngày nay thầy thành ra bạn hiếm hoi của mình rồi! Chẳng những thế thôi, thầy Hán-mạch của mình nay cũng phải tách dâu mất! mình thiệt không thể nào rời được thầy, cái mặt thầy ngày xưa lầm lầm như tấm ván sắt, cái thước gỗ trên bàn thầy ngày xưa dày trịch trịch, bây giờ mình quên ráo! chỉ biết đáng thương mến mà thôi!

À, bây giờ mới biết, cái bộ phục trang chỉnh đốn mà ngày nay thầy mặc vào là vì công khóa một ngày chót, mà những hạng người ngồi trên trường kỷ kia, toàn là những hạng người không sở rời thầy ra. Mình nghĩ trong da, chắc bọn ấy cũng ăn năn như mình, vì cớ sao có thời giờ học chữ Pháp mà không chịu học cho khá khá, đọc cho nhiều sách đi! bây giờ muốn đọc mà ai cho đọc? Ôi! đau đớn thiệt!

Đương lúc mình còn nghĩ vơ vẩn thì nghe thầy kêu tên họ mình, hồi mình những cách thay đổi những tiếng...

Mình đứng dậy ngay, nhưng chữ đầu tiên đã quên mất, trả lời không xong. mình thẹn thùng quá! hai tay chống vào mặt bàn, cái đầu không dám ngẩc mặt lên, chỉ nghe được thầy nói: « Thằng bé ngoan, thầy chẳng trách đâu. Kiếp con thiệt đáng chịu quá! ngày nào, ngày nào, chỉ tự mình chúng con, gạt mình chúng con, thôi chúng con còn nói gì nữa? thời giờ đọc sách cứ để ngày mai, nữa ư! Từ bây giờ, chúng con tự thân mình nghĩ nghĩ chút. Chúng con đầu đuôi vẫn cũng là người nước Pháp, té ra tiếng nói của nước Pháp, thầy không biết nữa kia!»

Thầy nói tới đó, thốt nhiên thầy nói vung lên một đoạn dài: «Văn tự của nước hay như thế nào? bảo là một thứ văn rất tươi tốt, rất sáng láng, rất đúng với luân lý».

Thầy lại nói: «Chúng ta thế nào cũng phải bảo tồn lấy văn tự của nước nhà. Sao sao cũng chớ quên nghe! Chúng ta ở hiện tại giờ, phải chịu số phận, nhưng mà chúng ta thiệt không quên ngôn ngữ văn tự của tổ quốc ta, chắc chúng ta còn có một ngày ngóc đầu dậy!».

Thầy nói xong, đỡ sách ra nói công khóa văn pháp ngày nay. Kể ra thiệt kỳ quái, sao mà bữa nay mình biến ra thông minh ngay: hễ thầy giảng câu gì, từ câu, từ chữ mình thấy hiểu ráo, mà thầy cũng tính tế hết sức. Hình như thầy đem cả mớ trong kho học một đời của thầy mà tuôn đổ vào óc chúng ta hết.

Thay giảng văn pháp xong rồi, thầy lại bày đến tập viết chữ. Bản sách tập chữ ngày nay, không phải như bản tập chữ mọi ngày; chữ thầy viết trông rất tốt. Lần trước viết một chữ: «France»; lần thứ hai viết thêm hai chữ nữa: «France, Alsace, Lorraine».

Mấy chữ ấy viết rất to ở trên bảng, xem mỗi chữ in như một lá quốc kỳ nhỏ nhỏ. Các học trò trong lớp, người nào người nấy hết sức chăm chỉ viết tập mấy chữ ấy. Toàn trong nhà trường không nghe một tiếng nói, chỉ nghe tiếng ngòi bút viết trên giấy rột rột.

Mình, một mặt viết chữ, lại một mặt lén lén ngẩc đầu ngó thầy, chỉ thấy thầy ngồi nghiêm nghị ở trên bàn, thầy không động tỉnh nhúc nhích một tý, mà vẫn đưa cặp mắt liếc qua liếc lại, liếc bên nầy, lại liếc bên kia. Trong lòng mình ngơ ngẩn mãi, nghĩ thầm rằng: thầy ở nhà nầy hơn 40 năm rồi, miếng vườn của thầy chính ở nơi ngoài cửa nhà trường, cái kỷ đó, cái bàn đây, rành là đồ đã quen biết hơn 40 năm, cái cây bồ đào tự tay thầy trồng, đã to lớn như thế; cái dây mây đỏ ở trên cửa song, đã leo lên đến nóc nhà rồi, mà bây giờ, thầy nỡ vứt cái sự nghiệp bấy nhiêu năm, ngày mai thầy phải bỏ chốn nầy đi!

Phảng phất mình nghe trên lầu có người chạy qua chạy lại. Đấy chắc là cô em của thầy đương thu xếp các món hòm, rương, đồ đạc, khiến trong lòng mình buồn thay cho thầy. Thế mà thầy còn hay nín gan bầm ruột, giảng cho xong một bài học cuối cùng. Mình viết xong chữ rồi, lại thấy thầy đem khoa lịch sử ra dạy. Dạy lịch sử xong, chính là giờ dạy cho lớp học trẻ bé con đánh vần.

Lúc đó lão Hách tần ngần ở mặt sau, lấy nhãn kính mang lên mặt, đứng trước là bé con chắp những tiếng: *Ba, Be, Bi, Bo, Bu*. Mình nghe những tiếng chúng nó học quá chừng cùng cỗi, mà lại có ý thê thảm như hình tiếng khóc. Ngày thường nghe thế phải bựt cười, mà nay lại phải khóc thay cho chúng nó.

Chỉ bấy nhiêu việc là xong công khóa ngày nay rồi, mà là cái ngày chót! đám bé con như chúng tôi không thể nào quên đặng.

Tiếng chuông ở nhà thờ đánh 12 tiếng, vẳng vẳng chỗ xa nghe được tiếng kèn binh, quân lính Phổ thao luyện xong kéo về, thịch... thịch... thịch, chạy qua trước nhà trường.

Thầy Hán-mạch tức khắc đứng dậy, sắc mặt đổi hẳn ngay, mở miệng nói: «Ôi! anh em bọn ta... ta... ta!». Trong ống họng thầy nói đến đó rồi nghẹn ngắt, không được tiếng gì nữa!

Rồng cuốc thầy ngoảnh đầu lại, xoang tay một xoang, nói: Bài học rồi, thôi các con về!

. . . . . .

Ngụ Khách dịch

PHÚ-XUÂN HỌC-HIỆU

94, đường Gia-Hội (HUẾ)

Có đủ các lớp sơ đẳng: từ lớp NĂM đến lớp NHỨT.

Cách giáo-khoa rất là hoàn-bị

Nghị định quan Khâm - sứ Trung-kỳ số 1405 A ngày 8-9-33 cho phép mở thêm một ban **CAO - ĐẲNG TIỂU - HỌC** *dạy học trò đi thi* **DIPLÔME**

TRONG NĂM 1933:

C. E Primaires (Tiểu-học Pháp-Việt) đỉ 82, đậu 60.

C. E Elémentaires (Sơ-học Yếu-lược) đỉ 22, đậu 18.

CHÚ Ý: Hiện nay ở Trung-kỳ chỉ có bản trường là của người Annam Việt ra, được phép mở ban Cao-đẳng Tiểu-học mà thôi.

Những trường khác có những lớp ấy mà không có phép Nhà nước thì học trò không được đi thi Diplôme.

Employés & Ecoliers !!!

Pensionnat de Famille

18 Rue Doudard de Lagrée

Bến-ngự — HUẾ

Etudes surveillées tous les soirs

par PROFESSEUR SACHELIER

KHO CHUYỆN...

Bàn trị sự cứu tế dân thất nghiệp ở Saigon đã mở cửa những chỗ ăn cơm thí cho dân thất nghiệp Pháp và Nam.

Hôm 1er Septembre người Pháp đã được bốn đến ăn, còn người Nam đến 4-9 mới được ăn.

Muốn biết nước Nhật giàu hay nghèo, hãy xem bản thống kê quốc phí của họ đây:

Ruộng đất:	41 triệu đồng
Phòng ốc:	22 triệu đồng
Thuyền cảng vận hà:	240 triệu đồng
Sum-lâm:	650 ngàn đồng
Súc-súc (gà, vịt v. v.)	346 triệu đồng
Thì cả toàn quốc đến 101.186.004.000 đồng.	

Giàu thế ấy, bên gì họ làm lo chống ông giàu Mỹ là phải rồi.

Hàm heo bắt được người ta có nhai xương không? Có đâu nó lại tha đó. Vậy mà mới đây tại kinh thành Comlombo (Kinh thành Ceylan ở Ấn-độ-dương: thuộc địa Anh) có một con heo bắt đứa con 8 tuổi của một người kia về cho bú, làm cho cha mẹ nó hết hồn, tưởng là bị « ông » nhai rồi.

Có lẽ con heo nầy còn mưu gì cao, hoặc nuôi đứa bé cho lớn để xơi được nhiều thịt, hoặc làm cho « đồng hóa heo » cũng chưa biết chừng. Chỉ thì chỉ, phải nhận là đời mới, mới có chuyện mới ấy.

Theo nghị định ngày 10 Aout 1933 của quan toàn quyền, ngân sách Đông dương phải trả cho ngân sách Bảo-hộ 50 000$, là số tiền góp vào khoản chi tiêu cho những phạm-nhân Bảo-hộ đày sang Inini.

Ai cũng biết cái lão Hitler lên cầm quyền nước Đức, thôi thì lão làm nhiều đau cho dân Đức khó thở lắm. Lão lại hay chọc đến hòa ước hòa ước gì đó làm cho cường quốc cũng ghê.

Hôm tháng Juillet, lại có đạo luật cấm những người bệnh hoạn, yếu ớt không được sanh con đẻ cháu nữa mới khó chịu chớ! Ai mà không đủ tư cách « sinh con », ấy thì bị thiến quách.

Viên chủ sở Bưu-điện Bắc môn lấy bạc bút trốn, nay đã bị bắt lại rồi. Số bạc lấy, theo lời khai của y, thì cuí có 460$

TỪ HUẾ VÀO NAM

Bản-điếm chủ-nhân mới khởi hành vào Nam-kỳ, có đem theo một ít sách Hán-Việt Từ-Điển. Đi qua mỗi tỉnh đều có dừng lại, vậy bà con ai muốn mua sách ấy xin hỏi thăm tại các hàng sách trong bản tỉnh thì có sách ngay, khỏi phải chịu tiền cước.

Xin nhắc lại giá sách:

Hạng thường mỗi bộ 6$00

Hạng tốt (bìa vải, chữ vàng mỗi bộ 7$00

Quan-hải thư-điếm

Cẩn cáo

CỐ-TINH-BỔ-THẬN

Phương thuốc bổ sức lực, bổ tinh thần kiên-tinh kiên thận cho các bạn thanh niên, vì tư lự, vì rắc dục, vì lao lực mà sinh ra ba chứng:

MỘNG TINH — Đêm ngủ thấy đi lại với đàn bà mà tinh xuất.

DI TINH — Đêm ngủ mê man, tự nhiên không mộng mà tinh xuất.

HOẠT TINH — Tinh khí bất kiên, nên khi đi lại với đàn bà là bị xuất ngay.

Vô luận bệnh mắc trong thời kỳ nào, dùng thuốc nầy là khỏi tùy theo nặng nhẹ. Mỗi ve 1$ — Nửa tá giá đặc biệt 5$.

NHÂN-TẠO-HUYẾT

Chuyên - trị: Tinh - thần hao-tổn, khí huyết giảm suy, có tinh chất sát được trùng độc lậu và giang mai ẩn nấp trong máu, đầu các khớp xương nhẹp cốt. Đã kinh nghiệm:

1) Đàn bà có mang dùng N. T. H. được an thai, bổ huyết, sinh con giỏi nuôi.

2) Sau khi sinh cử dùng N. T. H. được đỡ gia thêm thịt thêm sữa cho con dùng.

3) Trẻ con sài ghẻ dùng N. T. H. được thanh huyết, trừ độc, gia thịt mau mảng, chóng lớn, không hay mang bệnh sài lở và ốm yếu.

4) Sau khi đau ốm, bất cứ bệnh gì, dùng N. T. H. rất chóng bình phục, ăn ngon ngủ được, khí huyết điều hòa. Nam-nữ-lão thiếu hợp dụng. Mỗi chai 1$50 nếu là 7$50 Mua thuốc, thư từ, mandat đề tên:

M. SINH-HUY

Rue Maréchal Foch à VINH

HOÀNG VIỆT HÌNH LUẬT

Chữ Pháp, chữ Việt và chữ Hán

Ban hành theo tờ Dụ ngày 3 Juillet 1933

NHÀ IN SÁC-LẬP ở HUẾ XUẤT BẢN

Gởi mandat về mua trước ngày 30 septembre 1933 thì được hưởng giá đặc biệt là **2$00**. Từ ngày 1er octobre trở đi thì định giá là **3$00**

(Tiền cước tính người)

HOTEL D'ANNAM (Quinhon)

Phòng ngủ sạch sẽ, ăn uống tinh khiết vệ sinh ý, có garage đề xe.

PHAN-THANH-KHUYÊN

Quảng-ngãi

Nhẹ hóa nặng

Những em trẻ mấy mặt bực bứa, ít cười ít nói, bụng to đít rạm, da thịt xanh xao, đại tiện tanh hôi, ngồi đâu ngồi đó là mắc phải Cam-tích.

Bịnh nầy sinh ra bởi tỳ vị trẻ em còn đương yếu ớt mà ăn uống không có độ lượng, hoặc ăn phải vật sống sít lâu tiêu, nên ngày dồn tháng chứa mà thành bịnh. Nếu xem thường xem khinh, không sớm tìm thuốc PHÌ-NHI CAM-TÍCH, nhãn *Bàn tay* của hiệu **LỢI - SANH - ĐƯỜNG** mà uống, thì sau chữa lân lánh mà đôi khi ngay đến tánh mệnh

Giá mỗi gói 0$10

Bản đường chế đủ Cao, Đơn, Hoàn, Tán rất tinh nghiệm.

Thuốc Ho tán mỗi gói	0$10
Tiêu thực tán » »	0$10
Dầu Lợi-Sanh ve lớn	0$30
Dầu Lợi-Sanh » nhỏ	0$10

Thơ và mandat đề **M. TRẦN-DIỆU**

Chỉ đảm **Lợi-sanh-đường**

Avenue du Musée TOURANE

Bản đường cần thêm nhiều Đại-lý.

Xin chú ý!

Phú điền le 29 Juin 1933

Monsieur NGUYỄN TRUNG-THÀNH à Quảng-ngãi DONGHOI

..... Chị tôi bị bệnh ho kéo trong đã dùng nhiều tì ở thuốc mà không giảm gì cả. Sau dùng 2 hộp thuốc nhà quí hiệu thực thấy hiệu nghiệm lắm. Sau xin gởi 1 hộp lớn 7$50 theo cách contre remboursement cho người bà con tôi đặng..... Trân-trọng-v. Vou phần phú Diễn-Châu Nghệ-An

Hà tịnh le 4 Juin 1933

Tháng trước tôi có mua của ngài 2 hộp thuốc ho lao giá 2$50 đem về dùng thấy lắm linh nghiệm vô cùng. Nay xin gởi thêm cho 2 hộp nữa theo cách nhận hàng gia ngân như lần trước..

Phan-đức-Thành chủ phẩm tuần lễ à Linh-cảm (HÀ-TĨNH)

(những bức thông thư có đăng tiếp)

1933

Theo chương-trình công việc năm nay, hiệu Khuynh-Diệp:

1/ Còn sắp đặt dựng thêm một sở nấu dầu Khuynh Diệp thứ 3 tại Phước-Mỹ (Quảng-Bình);

2/ Còn sắp đặt ra thêm:

KEM BA CÔ (Crème),
SỮA TRƯỜNG-XUÂN (Lait de beauté),
DẦU HOA PHẤT (Lotion capillaire),
KẸO HO KHUYNH-DIỆP (Pastille).

3/ Còn sắp đặt mở cho xong phòng thí nghiệm Khuynh-Diệp (Laboratoires Khuynh-Diệp), có một nhà bộ sư hóa học chủ trương, để, ngoài các công việc riêng của hiệu Khuynh Diệp, còn nhận lãnh các việc phân chất ở ngoài giao làm (Analyses de sang, selle, urine, produits alimentaires, boissons etc...)

& & &

Các nhà đại lý Khuynh-Diệp, các hiệu buôn Khuynh-Diệp, các bạn xa gần của Khuynh-Diệp, nên đọc luôn Khuynh-Diệp-Báo, mới rõ công việc mở mang của hiệu Khuynh-Diệp.

HÓA ĐỜM CHỈ KHÁI

(thủy-hoàn)

Trị các chứng

HO

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG 28 - 30 - 32 RUE FOU-TCHÉOU HAIPHONG

NÊN CHÚ Ý

Muốn dùng « Dầu chữ Thọ » cho khỏi lầm, trước khi mua xin nhìn kỹ cái toa cho giống như cái toa dưới nầy:

DẦU CHỮ THỌ

TRỊ BÁ CHỨNG

UỐNG CHO THOẢ THÍCH KHI TA KHÁT NƯỚC

Antésite pha với nước là là một *vị giải khát rất ngon lành, đáng vệ sinh, uống bao nhiêu cũng không độc* (đã hơn 30 năm nay ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông-Dương, AOF., AEF. V. V.)

Làm bằng cam thảo, thạch long đảm, cũng bằng các cây thơm. Nước đã rất khát, giúp cho sự tiêu-hóa, rất bổ mà chữa các chứng sốt rét. Dù thơm tho, lại không có tí rượu nào, uống không hề, uống mất ít là đã khỏi khát. Thật là một vị giải khát đích đáng cho các sở nóng.

Antésite đựng bằng các lọ nhỏ, pha được 20 hay 30 lít nước, bán ở các nhà bào chế, tạp hóa công các nhà bán đồ ăn. Nếu không mua được, thì gởi theo 5 quan cho M. PERROT-ANTÉSITE à Vetron (Seine) (France) rồi sẽ nhận được ít mẫu pha được 20 hay 40 lít nước mà không mất công.

Có bán ở Huế: M. IMBERT Bào chế Centrale ở Đông Pháp

Monsieur TẠ-NGỌC-LIÊN Pharmacien

Route Coloniale N° 1 à NHATRANG

https://tieulun.hopto.org

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh....v..v....

ở **Trung-Kỳ, Bắc-Kỳ và Cao-Mên**

đã từ lâu năm và cả năm 1933 nữa.

NHIỀU NGƯỜI BỊ:

PHÒNG - TÍCH

Đờn ông đờn bà sức yếu thường hay bị, khi cơm no, rượu say vội ham tình dục hoặc khi ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay nên thụ bệnh gọi là bệnh « PHÒNG-TÍCH ». Khi thọ bệnh thấy dầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn xong hay ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt, bị lâu năm sắc mặt vàng, da bụng giãy.

Mới bị uống 1 liều, lâu 2 3 liều uống không công phạt, đúng bệnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay

Mỗi liều hai hộp uống giá: 0$40

VŨ-ĐÌNH TÂN

178 Bis Route Lachtray — HAIPHONG

Ào-tử Kim-Tiền năm 1926

ĐẠI-LÝ:
HUE: VĨNH-TƯỜNG phố Gia-Long;
TOURANE: NG.-THỊ-HUỆ R. Đề-Hữu-Vị;
DALAT: ĐINH VĂN-CHÂU Libraire;
NHATRANG: MỸ-LƯƠNG THƯ-QUÁN
PHANTHIẾT: LÊ NAM-HƯNG R. Gia-Long;
VINH: GIA-CAT, 44 Maréchal Foch;
SAIGON: HƯNG VƯƠNG 107 R. d'Espagne;
CHOLON: PHÚNG-GIA-VIỄN DƯỢC-PHÒNG;
RACHGIA: NGUYỄN NGỌC THÁI I. R. d'Annam

Thuốc ghẻ, thuốc ngứa lở
của *VĨNH-HƯNG-TƯỜNG* — Vinh
hay có tiếng
Mỗi hộp . . . . . 0$10

Institution Thuận-hóa

Là một trường Pháp-việt nhận dạy các học trò đậu bằng TIỂU HỌC PHÁP-VIỆT (Certificat d'Etudes Primaires Franco-Indigènes) trở xuống, có chỗ cho học trò ở muốn ăn ở lại trường.

Trường mở vào ngày 15 Septembre 1933

Ban vào học và thơ từ xin do:

Monsieur LÊ-VĂN-CHƯƠNG
Directeur de
L'INSTITUTION THUẬN-HÓA
Rue Dayot HUE
(En face de la Gendarmerie nationale)

THẰNG NHỎ 3 TUỔI
MẠNH MẺ LẠ THƯỜNG

Em nhỏ Lê-văn-Phát năm nay được ba tuổi, mập mạp mạnh mẻ lắm. Hồi nó mới hai tuổi, ai cũng tưởng nó phải chết non, cha mẹ nó hết sức buồn, vì nó có góc ban hay nóng lạnh, đồ mồ hôi tráng, lừ đừ, buồn bả lắm, một tháng đau không biết mấy lần, hễ ăn đồ trúng thì chứng ban tái lại. Bịnh nó làm khó cho cha mẹ nó vô cùng. May nhờ có người điểm chỉ, cha mẹ nó mua có ba gói thuốc **CHỈ-LINH-TÁN** cho nó uống, đến nay tuyệt góc ban, hết nóng lạnh nữa. Hết bịnh, nói lại càng mập thêm, mạnh mẻ lại thường. Thuốc « Chỉ-linh-tán » nầy gia truyền hơn mấy đời, cứu được không biết bao trẻ con mang bịnh. Nhà bào chế cảm nhờ một thứ thuốc nay, làm nên sự nghiệp. Tôi vì được nghe muôn ngàn người tặng khen là thần dược, nên nài nỉ xin làm đại lý độc quyền phổ thông thuốc nầy khắp cả Đông-Pháp. Sự hay của thuốc nói không cùng, dùng rồi mới rõ lời nói tôi là đúng với sự thật.

Có bán nơi mấy chỗ bán dầu Khuynh-diệp. Mua sỉ huê hồng 30% do nơi: VIỄN-ĐỆ
11, quai de la Susse — Hué
Hay là nơi:
M. NGUYỄN-VĂN-PHỐ
Boite postale n° 63 — Saigon
Giá mỗi gói 0$12

Bán giá rẻ hơn hết
các tiệm tơ lụa ở
TRUNG-KỲ

Tại vì: Tiệm BOMBAY mới
AU-BON-MARCHÉ
116 Rue Paul-Bert, Giây nói số 73 — HUẾ
Buôn và đặt các thứ hàng tơ lụa ở các xưởng máy dệt lớn trong cõi Đông Pháp nên kỷ tân nào cũng có vẻ hàng mới lạ, đồ bán sỉ bán lẻ.

Nói lớn là một tiệm tơ lụa đủ các nước ở bán sỉ bán lẻ to nhất TRUNG-KỲ.

Muốn thì được

Muốn sống lâu, lên chức, nhiều tiền, khỏe mạnh, muốn nhiều con cháu, muốn vui vẻ lâu, được hết, hễ muốn thì được. Nhưng mà..... Xin quí vị hãy nghe theo, sẽ được không sai chút nào, mà phải tin lắm mới có hiệu nghiệm.

Một điều yêu cầu đấy là quý vị hãy thường ngày uống trà Việt-Thái và cự tuyệt dùng uống các thứ trà ngoại quốc có hại, bởi vì trà Việt-Thái thơm ngon bổ mát, dễ ngủ mau tiêu, không bại thận không khô cổ; có nhà nước thí nghiệm, cầu chứng lại tòa, viện Y-học nghiên cứu, uống trà Việt-Thái thì tinh thần, thân thể khỏe mạnh, hễ thân thể khỏe mạnh, sẽ không ốm đau, sẽ được sống lâu, sẽ sanh con nhiều; còn tinh thần khỏe mạnh làm việc lanh lẹ, tính toán khôn ngoan, sẽ được lên chức ngợi khen, sẽ được giàu có thanh đạt. Dám xin uống thử sẽ rõ lời nói đúng tin, mà lại rõ công lao của M. PHẠM-HÀ-HUYỀN 36 Sabourain Saigon, đã chế tạo thứ trà qui báu ấy.

Nghe đồn mới có thứ trà Việt-Thái bạch-tuyết, hương thơm tự nhiên, ngon qui thượng hạng, mà còn cần rất nhiều đại-lý khắp các làng các chợ nhỏ, qui vị lưu ý sẽ được hưởng các sự may mắn nói trên đây.

Chớ tin lầm!
Không phải phép tiên!

Nay có một người kia, khi trẻ không sâu răng đau răng, khi già không rụng răng, thì có kẻ vội tin rằng có phép tiên. Như vậy là lầm. Người kia nhờ có thuốc Cô-xỉ-tán mà thế, chớ không có phép gì là đâu. Thuốc Cô-xỉ-tán, chúng tôi hiện đã chế được rồi, chữa đau răng sâu răng, sưng lợi, chảy máu, răng lung lay, miệng hôi, viêm ăn mòn răng hoặc vàng răng. Giá trẻ lớn bé thông dụng, đàn bà có thai cũng dùng được (thần hiệu hơn thứ Cô-xỉ-cao ngày trước). — Ngài nào khi thường dùng thuốc nầy xát răng, thì suốt đời người không hề bị đau răng. — Mỗi gói giá 17 xu (0$17) — Mua từ 30 gói trở lên, xin giảm 30%, khỏi phải chịu tiền cước — Nhận hàng theo cách lĩnh-hóa giao ngân (Contre remb.). — Thư gửi cho:

M. NGUYỄN-HUY-CỪ
Tả-tài, làng Hoằng nghĩa, phủ Hoằng-hóa
(Annam) THANH-HOA

Thuốc nầy bán ở hiệu Vĩnh-hưng-Tường, Vinh; M. Nguyễn-Vệ, Phan-rí; M. Nguyễn thị Kính, Saigon; Hiệu Thanh-Trường, 88, phố lớn, Thanh hóa.

VIỆC THẾ-GIỚI

TRUNG-HOA

Nhật lại toan mưu đến cuộc Hoa-nam nữa!

Miền Mãn-châu và Hoa-bắc lân sau rác rối vì thế đoạn người Nhật là giường nào! mà miền Hoa-nam vẫn yên lặng, nay có tin người Nhật sẽ khuấy rối miền Nam nước Tàu nữa:

Tin Phúc-châu nói Tổng đốc Đài-loan định ngày 21-9 triệu tập các lãnh sự Phúc kiến, Quảng-châu v. v. hội nghị, đặng thảo luận vấn đề quan hệ đối với Phúc-kiến và Quảng-đông; cùng phương pháp tấn hành. Có lẽ miền Hoa-nam sẽ có chuyện rác rối chăng?

Tình hình ở Vạn-lý trường thành

Đông-kinh. — Từ ngày quân Tàu trấn vào miền trung lập thì các quan chức Nhật rất để ý phòng bị. Có tin đồn rằng quân Tàu có lẽ sắp trấn sang. Họ lấy lẽ rằng quân lính của tướng Shibyusue ngày nay đi cướp phá trong dân gian, hoặc viện lẽ rằng những bọn giặc cướp do quân Nhật cấp lương định lâm miền nầy thành một đất Mãn châu thứ nhì.

Nhật phái trăm chiếc máy bay đánh quân nghĩa dõng

Tin Thiên-tân nói: nước Nhật ngờ nước Nga tiếp tế cho quân nghĩa dõng, từ sau khi ở sông Áp-lục phát hiện một chiếc thuyền quái lạ, càng cho là nghiêm lắm, nghe đâu sẽ hết sức sưu tập chứng cớ, chờ có chứng cớ chắc chắn, lập tức đem ra giao thiệp. Hiện quân nghĩa dõng ở biên cảnh Cát-lâm rất là hoạt động, quân nước Mãn-châu thường bị giết hại, quân Nhật sắp phái một trăm chiếc máy bay, bay đi ném tạc đạn trừ quân nghĩa dõng.

Nguyên súy Nhật xuất bị hại

Nguyên súy Nhật là Lăng-nghệ vừa sang Mãn châu thay Võ-Đăng làm Quan-đông quân tư lệnh khi đi đến Lỗ-thuận gặp đường bị hành thích, đội ám sát cùng quân Nhật đánh nhau. Lăng-nghệ may thoát nạn, quân Nhật hiện canh phòng rất nghiêm

Yếu nhân chánh phủ Nam-kinh sẽ có thay đổi

Tin Thượng-hải. — Người ta truyền rằng chánh phủ Nam-kinh các nhà yếu nhân sẽ có thay đổi: Lâm-Sum từ chức chủ tịch, Uông-tinh-Vệ sẽ lên thay, Tổng tử-Văn hành chánh trưởng và Hoàng-Phu ngoại trưởng.

Tin nầy là sau Tổng tá khoẻ Mỹ về, thiệt hành cái ý nguyện quân chánh hợp tác của Tưởng và chánh sách thân Nhật.

ẤN ĐỘ

Ông Gandhi chưa hoạt động

Bombay. — Các bạn hữu ông Gandhi cố khuyên ông chớ nên hoạt động để bị giam nữa. Từ nay cho đến khi tuyên bố hiến pháp mới thì các bạn hữu đảng hết thời giờ mà đi cổ động khắp nước cho các hạng dân được thống nhất.

Các bạn hữu xét rằng khi nào công bố hiến pháp mới thì có thể thi hành một chính sách khác rất có lợi khiến cho phái ôn hòa hiện đương tán trợ cho chính phủ phải hợp các đảng viên của hội nghị mà rồi sự theo như lời chỉ bảo của ông Gandhi.

Hiện nay Phó-vương đương yêu cầu phái ôn hòa lo chức cuộc cổ động cho hiến pháp mới và làm chia rẽ hội nghị với các hạng bần dân Ấn-độ về đảng ông Gandhi, song không có hiệu quả vì lãnh tụ các đảng nầy giữ thái độ rất lãnh đạm với việc cổ động nói trên.

Calcutta. — Lính cảnh sát khám thấy ở các nơi có đảng đảo chính 9 quả bom, 1.000 viên đạn và 4 khẩu súng lục cùng các khí cụ làm bom. Một người bị bắt.

PHÁP

Tổng trưởng Thuộc địa mới

Ba-lê, 6 Sept. — Hội đồng Thượng thư nhóm tại điện Elysée đặng cử người thế ông Leygues ta thế, vào chức Tổng trưởng bộ Hải quân.

Ông Albert Sarraut được cử làm Tổng trưởng bộ Hải quân.

Ông Dalimier, nghị viên hạt Seine et Oise lãnh chức Thượng thư thuộc địa, thế cho ông Albert Sarraut.

Ông Dalimier thuộc đảng tả hội cấp tiến, đã dự vào nhiều Nội các trước kia. Tổng trưởng bộ Lao động trong Nội các Herriot vừa rồi.

CUBA (MỸ)

Chính phủ mới

Nước Cuba vừa mới trải qua một cuộc cách mạnh, Tổng thống Machado bị đánh ra, phải trốn ra nước ngoài.

Theo tin La Havane (kinh đô Cuba) thì đảng cách mạnh đã lập thành chánh phủ tạm thời. . . . . .

Đau mình, phong bại nên dùng
HÒA - GIẢI - THỦY
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG
Mỗi lọ . . . . . 0$20

GIẢI - HUYẾT - ĐỘC P. D. Đ.

CHUYÊN TRỊ:
Đau xương,
Nhức gân,
Tê bại,
Mạt mẩng,
Ghẻ chốc,
Mày đay,
v. v. . . .

花解
尤仙
恬雋

Nhà bào-chế **PHẠM-DOÃN-DIỀM** Tourane (Annam)

AI MUỐN BÉO MẠNH, MAU KHỎI CÁC BỆNH?
AI MUỐN KHÔNG CÓ BỆNH LAO?

« Tôi và nội-nhân tôi dùng Tiên-Tửu của Ngài thấy hiệu-nghiệm lắm. *Tiên-Tửu quả là thánh-dược, vậy Ngài lại gửi cho tôi 6 chai nữa (5 đồng 1 chai)* .. *M. TRẦN-PHƯƠNG Secrétaire des Douanes à Qui nhon*

« Tôi ốm yếu, xanh xao, dùng sâm, nhung, cao quế và thuốc mấy năm hết bao ngân mà vô hiệu, nay dùng Tiên-Tửu, thấy *khỏe mạnh, đỏ da, ăn khỏe, mau tiêu đói, ngủ ngon, tiêu trong hết các bệnh*... Tiên-Tửu quả thần diệu lắm, vậy Quý-hiệu gửi cho tôi 6 chai nữa (5 đồng 1 chai) *Madame Tri-Phủ NGUYỄN-VĂN-CHUNG à Nam-Định* ».

« Ông-Thân Bà-Thân tôi đều mắc bịnh ho lao, xanh xao tiều, ít ăn kém ngủ, chân tay buồn mỏi, đau ngực, mỏi lưng, nay dùng Tiên-Tửu và Thuốc của Quý-hiệu, không những mau khỏi bệnh mà ăn ngon mập, khỏe mạnh lắm. M. TRẦN-VĂN-ĐÔNG, commerçant à Khánh-Châu.

« Môn thuốc Phùng của ngài quả là thần diệu lắm. Người bà con của tôi mắc bệnh đã 10 năm nay, thuốc tây thuốc tàu hết tốn tiền mà vô hiệu, nay dùng thuốc *phong-hải* của ngài mau thấy kiến hiệu lắm. Vậy xin gửi cho lý thuốc nữa... *M. NGUYỄN-NGỌC-CÔN Điền-chủ à Phan Thiết*

Coi những lời khen đó, đủ chứng rằng: Tiên-Tửu rất thần diệu đại tài, các ngài nên uống, vừa mau hết các bệnh, vừa được khỏe mạnh, tâm ăn tinh tợ phát đạt, sanh nam đẻ bạy bình yên và sự vì Tiên-Tửu rất thơm ngon, trẻ nhỏ cũng uống được, không say) là thuốc *Cố tinh Bổ thận, Bổ Phổi, Bổ Khí huyết, Bổ gân cốt, Bổ Tỉ vị rất mạnh, rất tốt, hơn sâm nhung cao quế nhiều lắm*, nên mau được béo mập, khỏe mạnh, ăn khỏe mau đói, ngủ ngon, tiêu tiện trong mát, đại tiện nhuận hoạt, cầu có các bệnh *ho lao, đau phổi, đau ngực* hơn sửa, đau lưng, tiểu vàng đục, đau xương, ung sầu, lở chốc, phế hàng, ngũ nước, thương hàn, nóng bệnh lâu, tim la, *động kinh*, [illegible] thấp, đau bụng kinh niên, đau tim, đau dạ dày, đàn bà bạch đới, bạch trọc, kinh nguyệt không đều, muốn con, trẻ nhỏ cam cái, xanh xao vàng vọt cũng mau khỏi lắm. *Còn như thuốc thì thần diệu nhất là: Thuốc Phùng hải; ho lao, ho kinh niên thổ huyết; Hen, suyễn; Di mộng tinh; Lậu kinh niên; Giang mai; đau bụng kinh-niên; Đau mắt kinh niên; Đau ngực; Đau thận*, vân vân.... Vậy dùng Thuốc vừa dùng Tiên-Tửu càng mau khỏi bệnh, cam quyết rằng suốt nước Nam không đâu có thuốc chữa các bệnh khó chữa kinh niên thần diệu đại tài bằng thuốc của Hồng-Đường. Vậy cầu nhất nhân, đắc vạn phước, các ngài nên mách bệnh nhân gửi thơ về *ĐẠI-BẢO ĐƯỜNG 22 rue des Médicaments à HANOI* mua Tiên-Tửu và Thuốc để được an chữa bệnh; theo lối giao ngân lĩnh hóa vẫn được.

Dùng sữa
"LE GOSSE"
Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.
Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932-1933
Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon
Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp* . . . . . 0$22
Đại-lý:
ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUE — TOURANE — QUINHON

VIÊN ĐÁ MÓNG

Giáo dục tiểu-thuyết

Soạn-giả: THIÊN-TIÊN-SINH
Dịch-giả: CHÂU-BÌNH

Số 25

CHƯƠNG THỨ 8

Sau trận lụt gặp mùa nghỉ nắng Thương mỗ cối nuôi dạy như em

Sau trận lụt vừa tiết nghỉ nắng mùa hạ, trong nhà trường lo chỉnh đốn các việc lại, những công việc lớn nhiều, nên việc xây trường cũng đáng bàn ghế mới, còn để thong thả, chưa làm vội được. Dùng phải bỏ chỗ trống, bởi chỗ lở và lợp tranh lại cho kín, bao nhiêu những vết bùn đất do con ma lại vẽ rằng vẽ rắn trên tường, đều cạo sạch tô vôi lại, nhà kho mái dột cũng chỉnh đốn một lược, cho kín gió che mưa, có chỗ vào ra, mấy cánh cửa rêu đã lỏ mỏ, nay cũng một sắc trắng loát. Mấy viên thầy giáo, cũng công việc bộn bề, vì kiểm điểm các món sách vở giấy mực, sắp lại cho có thứ tự, trong mấy ngày nghỉ nắng đó, không ai được thong thả.

Nắng hạ vừa qua, trong bàu sen bông hoa thơm nực bửa trước, nay nghe lá khô sột sột, tin cho chúng ta biết là gió thu đã đến. Một lá ngô đồng đã ghi tờ lịch đầu mùa lạnh, trên giữa tầng không, lớp mây như vẩy cá, phơ phất qua lại, thay đổi luôn luôn, khi tiết đổi mới, trò đời đai đổi cũng thế.

Nhà Bửu Thuyên ở xóm quê, nhà ting nhỏ mà sắp dọn có vẻ chỉnh đốn, cách thành phố đâu vài cây số. Chung quanh cây xanh, bao bọc đến ngõ, vào ngõ đến một cái vườn trước có cửa lớn, những dây hoa thơm leo vấc chung quanh, thứ đỏ thứ tía, trong cửa có mấy chậu bông, trồng như nhà một người ẩn sĩ, khách xe ngựa ít ai qua lại, như một cái cảnh cách xa bụi hồng.

Nay muốn tả cái cảnh thanh vắng và nhã trí của gia đình ấy, trước phải tả cái sân vườn kia: Lúc ấy trời xế, bóng mặt trời trong khoảng hở bóng cây dọi ra; có người đàn bà trẻ sắp bóng mặt trời, ngồi trên hòn đá dưới bóng cây bên giếng mà giặc đồ, ấy tức Ái Tử vợ của Bửu Thuyên vậy, răng trắng mây xanh, hai má đầy đặn, mui lỏ nét cười, cách điệu thiên nhiên trông đã nhân nhã, mà áo trắng quần đen, xem ra có chín phong vận, hai tay trắng bóc, nhúng vào trong thùng nước đạp lên đạp xuống, có vẻ mạnh dạn trông công đẹp nhiều.

Lúc ấy chính là tháng 8, trời thanh gió mát, giữa tầng không một sắc xanh biếc, ở bên góc tường, bông hải đường đã nở như có ý trêu người, một con gà trống đạo quanh trước sân, bên cạnh giếng có cây thị, trái chín thông xuống như từng hòn ngọc đỏ chót. Ái Tử thong thả hai tay kéo thùng nước lên đứng nghỉ, và nói:

— Trời hôm nay đẹp, ai bảo trời thu kém ngày xuân nào!

Một luồng gió thoảng qua, chèo đo phất phơ, đầu tóc cũng sổ bụi, một và lá cây rụng, bay như bướm bướm, đậu vào chèo áo nàng Ái Tử. nàng dặt xong bèn lấy một cái giấy cột từ cây nầy sang cây kia để phơi đồ đã dài, tư bề vắng vẻ, chỉ nghe tiếng song cửi dệt vải bên xóm, con gà trống đứng bên góc cây thinh linh đương cổ gáy «ó o o o», một tiếng làm cho Ái Tử giựt mình, quay đầu lại nạt rằng: «con gà gêu, làm cho người ta hết hồn! Tiếng gáy kia vừa dứt, thì nghe tiếng gà bốn phía xóm cũng gáy họa theo, rồi thấy đôi ba con gà mái chạy lại, cùng bươi cùng cúc cúc, như loài vật cũng có cái cảnh vui thái gia đình vậy.

Nay xin nói lại chuyện đứa trẻ con:

Cách nhà Bửu Thuyên đâu chừng mấy chục thước, có một xóm nhỏ, đầu cầu nước chảy, quang cảnh như một bức tranh vẽ, trong đám cây kia, thỉnh thoảng xen vào đôi ba thứ hoa tạp mùa thu, nửa vàng nửa đỏ; tiếng chuông chùa bên nói kia theo ngọn gió đưa vào tai người, một đám chuồn chuồn, bay xấp xới trên cỏ. Một đứa trẻ con, tay cầm cái mũ, vừa đi vừa nhảy và nói: Chà! Chuồn chuồn đâu hôm nay nhiều thế! Thẳng tới trước cửa, miệng hát bài ca:

Chòng ta ngâm cay nuôi đằng,
hăng hái làm một người anh hùng
Tạo trời đất mới, mở mặt cho non sông.
Giây đoàn thể kết chặt giải chữ đồng.
Treo cái gương tốt cho đời cùng trông.
Đứng hờ hửng, để cái tuổi đầu xanh bay mất giữa trống không!

Ái Tử lắng tai nghe bài ca ấy vội gọi:

— Tôn ơi! mấy về đấy hả?

Một đứa trẻ con chạy lại cái mình chào Ái Tử: Ả mạnh giỏi?

— Hôm nay sao mấy về sớm thế?

— Vâng, bởi nay rảnh việc nên về sớm.

— Vừa rồi, tao nghe mấy hát bài ca, giống một khúc ca nào mới?

— Vâng, tôi mới học bài ca ấy ở nhà trường gọi là bài ca: «Thiếu niên lê chí».

— Bài ca ấy hay, mấy ca lại nghe.

— Tôi ưa miệng đọc thế, chẳng thạo nhịp nhàng thế nào, để mấy sau học thuộc đặng nhịp sẽ ca cho ả nghe. Ả dặt đo ở đây sao? Ái Tử gặc đầu.

Đứa trẻ kia mới 14 tuổi, tóc đen, mặt mũi phương phi, chính là một đứa trẻ vui vẻ mạnh dạn, và vô hồng thái, trên bộ mặt trẻ non tươi tắn kín thường lộ nét cười, khi cười lại thấy hai hàm răng trắng, tỏ ra đứa trẻ dễ thương và đẹp. Ôi! nào ai biết thân thế đứa trẻ kia là một đứa con mồ côi! Hiện cái áo vải nu lạp chất, quần vận, tay mang cái bao da, chân đi đôi giầy, trông phong tư cũng đoan chính như người lớn.

(Còn nữa)

https://tieulun.hopto.org

tương về chủ nghĩa cộng sản.

Cuộc cách mệnh lan ra khắp đảo, dữ dội nhứt là ở Santiago du Cuba ; ở đấy có bốn người chết.

Năm người ủy viên mới cử là :

Ủy viên Hình bộ và Ngoại giao : *Portela*

Ủy viên Nội vụ, Giao thông, Chiến tranh và Thủy quân : *Curbo*

Ủy viên giáo dục và Vệ sinh : *Gran san Martin*

Ủy viên Tài chính : *France*

Ủy viên Canh nông và Thương mãi : *Irizarri*

Các thứ trưởng vẫn để y như cả.

Thuốc Xán

Xơ mít một liều 1$20 trừ tuyệt bệnh Xán

Thuốc cai nha phiên

Bỏ rất êm đềm, Tam kỳ biết tiếng, ai muốn khỏi nghiện. Gửi thư cho biết :

1 / Hút ngày mấy bửa ?
2 / Mỗi bửa mấy phân ?
3 Xái ăn mấy lượt ?

Nguyên sử toa thương hạng thông phán.

Trần-đức-Cảnh

57, Phố Định Tân, 57

Tonkin NAM-DINH

THẾ NÀO CUNG KHỎI!

Đau mình mẩy, nhức gân cốt, khó tiêu, đau ứng, đau lương thân, bàng quang hay đa giảy, đau lưng, nhức đầu, chóng mặt, bệnh đau ngoài da (lở, ngứa, nhọt, vân vân), những bệnh nay chỉ vì máu độc sinh ra, muốn chữa khỏi thì phải trừ các chất độc ở trong máu bằng thuốc **Tisane des Chartreux de Durbon.**

Thuốc này trích lục các cây nơi Alpes làm ra, sự kiện hiệu đã thử nhiều lần, uống thuốc đó máu lại được tốt như trước, hơn trước, sẽ được chống khỏi như trăm ngàn người khác, mỗi ngày nhà chế thuốc J. BERTHIER ở Grenoble nhận được rất nhiều thư cám ơn. Hiệu J. Berthier làm thuốc đó vì có đạo sĩ Geraldus truyền lại cho cách chế. Các người nên đến chúng tôi, làm cho số người thuốc đó cứu khỏi càng ngày càng đông ra.

Thuốc **Tisane des Chartreux de Durbon** chỉ bán từng lọ giở lên, ở các hiệu bào chế.

Hãy thêm và làm chứng thơ đó.
Laboratoires J. BERTHIER, à Grenoble

TISANE DES CHARTREUX DE DURBON

HẾT KHÍ LỰC ăn rất cần thận, rất chóng hiển hiệu, khỏe về lâu dài.
Thì dùng thuốc : PARISIAN PILLS - Giá bán 1 $ 65

LẬU CÓ MỦ mới n đi ... kinh niên
Đau sưng bàng quang, sưng hòn giái, máng giấy chảy mủ, nên nên
Thì dùng thuốc : BLENNOSL GIBERT - 1 $ 65

TIÊM LA Chuẩn rất cẩn thận, hiển hiệu, hin đáo, dễ đem theo khi đi chơi
Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIBERT dùng thay thuốc ống và thuốc tiêm rất lợi
Chữa bệnh nay dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc này thì rất hiển hiệu.
Hộp năm mươi viên : 1 $ 60
Gởi mua và xin sách chỉ dùng, hơi han cặn kẽ, không tính tiền.
Pharmacie GIBERT, 18, Rue d'Aubagne, MARSEILLE
Gởi kín đáo, theo lối recommandé. Nhớt khi thư mua thì đính theo số tiền.
Có bán tại các hàng bào chế tốt.

Sách đáng xem, giải rỏ Pháp Phật là cuốn «PHÁP GIÁO NHÀ PHẬT» của M. ĐOÀN-TRUNG-CÔN 143 đường Lonvain Saigon. 160 trương có lớn, giá 0$70 Gởi lãnh-hóa giao-ngân.

Monsieur TRƯƠNG-ĐẠI-BẰNG
Directeur de la
SAVONNERIE ĐẠI-TÂM
28 Bd Tong-Doc-Phuong CHOLON
Kính ông,

Xưa nay tôi có dùng nhiều thứ savon, song thứ nào cũng làm cho hàng, lụa, lãnh và tussor của tôi trở nên vàng. Lúc sau nầy tôi mới dùng thứ savon Đại-Tâm của ông thật chẳng sai theo lời quảng cáo. Bọt nhiều, không nhớt, ít hao, không hôi mà giặt đồ hàng thật trắng.

Tôi rất mừng cho công nghệ nước nhà, nên có ít lời chúc cho ông đặng bền vững trên cuộc thương trường.

Nay kính

LÊ-VĂN-BÂU
Directeur de « NHÀ TƠ LỤA »
70 Rue vannier SAIGON

Trẻ con biếng ăn nên mua thuốc
PHÌ-NHI CAM-TÍCH
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG
Mỗi lọ . . . . . . 0$20

Sách thuốc Việt-Nam
làm toàn bằng chữ Quốc ngữ, có chua thêm chữ Hán
Nhà nghiên cứu khoa thuốc Việt-Nam xuất bản

Sách này do mấy nhà lương-y tinh thông nghề thuốc của ta, lưu tâm nghiên cứu các lý thuyết khoa thuốc cũ, mới, đông, tây ; đem sự suy xét, lịch duyệt và kinh nghiệm, từng trải lâu năm làm thành [illegible] kinh, lạc, căn nguyên các bệnh, cách xem bệnh, phép xem mạch, trị bệnh bằng thuốc ta, rất là rõ ràng, giản tiện ; không những các nhà muốn nghiên cứu nghề thuốc phải cần xem tới, mà hết thảy các nhà, nhà nào cũng nên có một bộ, để biết sách phòng bệnh, giữ mình, thực là một pho sách rất hay trong xã hội ta về đường thực dụng.

Cả bộ 10 quyển, giá	3$00
Cả 10 quyển đóng gọn làm một pho, bìa giấy, giá	3$50
ở xa mua gởi mandat trước thêm cước phí	0$40
Nếu lãnh hóa giao ngân sẽ thêm cước phí	0$55

Thơ và mandat gởi cho
M. NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG
N° 123, Phố Khách -:- NAMDINH

Cảm, cảm, sốt chỉ
THẬP-LINH-ĐƠN
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG là hay

Bệnh ho! Rửa kỹ. **RỬA KỸ, RỬA KỸ**

Mỗm mui bằng sà phòng, sáng, chiều : ngậm mỗi ngày mười viên kẹo Dupeyroux, vì trùng khỏi tiêm nhiễm bộ máy thở. Khỏi ho grippe, sổ mũi, đau phổi, đau cuống họng, lao. Nếu ho dùng thuốc đó ngay. Một hộp 0 $ 45 ở các hàng bào chế tốt. Hiệu chánh :

Pharmacie PHAM-DOAN-DIỄM ở Tourane

Viết thơ hỏi sẽ gởi biếu sách :

Laboratoires du Docteur DUPEYROUX, 5, Square de Messine, PARIS

BAC-NINH
Bệnh quỷ đã có thuốc tiên !!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU nhập CỐT nghĩa là thất chính trong người nhọc mệt thêm đàn, uống rượu thì càng có mủ, hay trong thịt nổi buồn như hiển, hay cần cái nhứt mỗi cái, xem đã có mủ, vì các vi-trùng GONOCOQUE nó ẩn vào trong xương, trong máu, kỉ [illegible] giới thì như vậy, bệnh nầy rất nguy hiểm và chuyển nhiễm, nếu để cho lâu ngày thì người ấy mắc bệnh đau GÂN CỐT (Méritis) khi hay buyết bạch, bằng huyết v. v. thì sinh đã rất hèm, nếu đã con thì hay bằng mắt, còn TIÊM-LA nhập CỐT, người thất như trong máu trong xương của vi-trùng SPIROCHETE DE SCHANDINE cho nên trở giới hay cắt, đọc đầu, đau mình, đầu ở đầu xuống, chân tay mỗi mặt, rồi cái nọc nầy nó chuyển nhiễm rất là nguy hiểm vì thế cho nên ta nhiều người đã rất, đã có bởi ra họa, đã con thì cắt nọ, thiếu cái lưu, ta cho là đã quấy ngay, vì cái nọc nầy nó chuyển nhiễm sang tự lúc thọ thai, nếu mắc bệnh không tìm được thứ thuốc thần hiệu nầy thì các nọc ấy chuyển nhiễm sang mấy mươi đời, như cha sang đến cháu chắt, v. v. vì thế nhiều người thế không có bệnh thì xem máu thì trong có vi-trùng TIM-LA, cần như bệnh MỞ LOÈN (Chancre mou) bệnh nầy nó cũng có vi trùng BACILLE DE DUCREY, các vi trùng nầy nó cũng ẩn vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA bệnh nầy cũng có nhiều người thiệt bại đến thân thể, vậy các người mắc phải các bệnh nầy đó nặng, hay bệnh nhập CỐT mấy mươi năm, hay một mắc phải, thì lập tức đàng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ÁP, số nhà 67 phố Hình-cá Bắc-ninh (Tonkin) thì các cũng phải mau khỏi, vì rất hết nọc, người có bệnh uống thuốc vẫn đi làm ăn như thường, khỏi bao giờ không biết, vậy thế vậy, nếu ông bà có thơ uống cũng được không hại gì cả, thuốc LẬU, 1$00 TIM-LA 3$00 thuốc CHANCRE-MOU cũng vậy và bao [illegible] ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG commerçant Rue de Gia-long à PHAN-THIẾT, BÙI-VĂN-CHIỂU chez Vinh-xuân-Hiệu commerçant cần Tây à QUẢNG-NGÃI, nếu ngài muốn mua thì gởi cho một ít tiền trước cần bổn hiệu gởi nhận bổ giao ngài cho ai bằng muốn làm đại-lý xin viết thơ về bổn hiệu.

NGẬM MỘT HƯỜN
VALDA
TRONG MIỆNG

Thì Khỏi đau đóc giọng, Khan cổ, Khỏi nóng lạnh, sổ mũi, và lại Không ho.

Có nghẹt mũi, ho nhiều, mà ngậm được thuốc ấy thì cũng hết liền.

— ẤY LÀ —
một thứ thuốc thần hiệu lắm
ĐỂ MÀ TRỊ
các chứng bịnh ho lao và tức ngực.

THUỐC HƯỜN VALDA

có bán cùng trong các tiệm thuốc
Có mua thì nhớ coi trên nắp hộp có hiệu chữ

VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

TRỜI NGÓ LẠI!

Những bịnh Phong-tình như : Dương-mai, cốt-khí, sang-độc, tim-la, đau lậu v. v. .

Dùng đủ thứ thuốc không hết, trở đi trở lại. Mau tìm cho đặng :

SƯU DỘC BẢ ỨNG HOÀN
CỦA NHÀ THUỐC
ÔNG TIÊN
Rue P. Blanchy prolongée - SAIGON

Trời sẽ ngó lại !

Bịnh mới phát hay là lâu năm, nặng nhẹ thế nào cũng đức tuyệt. Cam đoan 10 người không sai một, không hại sinh-dục, ai ai cũng khen tặng. Mỗi hộp 1p 50 uống 5 ngày.

Đại-lý : Minh-Nguyệt Phan-thiết. Trương-trọng-Hỷ Phanri. Hồ-văn-Ba Qui-nhơn. Trần-ngọc-Xuân Binh-định.

Có gởi cách lãnh hóa giao ngân do.
NGUYỄN-VAN-HOÀNH
Nhà thuốc ÔNG-TIÊN
Rue P. Blanchy prolongée SAIGON

AI THƯƠNG VỢ,
mên con nên chú ý :

Thuốc ĐIỀU-KINH BẠCH-ĐẠI, hiệu « ÔNG TIÊN », đệ nhứt hay, trị bịnh bạch-đái hạ rất tài, người bịnh có huyết trắng dầm dề, khí nhiều khí ít, bầm đen, vàng vọt, trắng đục có giây có nhợt, nặng nhẹ lâu mau thì mấy dùng cũng dứt bịnh.

Mỗi gói 0$30 nửa lố 1$50, một lố 3$00

Và thuốc con nít THÔI-NHIỆT-TÁN, hết sức hạp với các chứng bịnh trẻ em : ăn không tiêu bụng lớn kéo gân xanh, nước da vàng thân thể ốm o, nóng đêm ngày con mất trôm lơ, hay có ban trái đang nóng vùi dùng trong 10 phut hết liền, thuốc hết sức hay, thật rẻ mỗi gói có 0.10.

Không biết bao nhiêu thơ khen tặng từ dân đến quan cùng trên các báo từ Nam chí Bắc. Xin đồng bào giúp nhau cổ động cho người bịnh biết thuốc hay mà dùng.

Có gởi lãnh-hóa giao-ngân do :
Nhà thuốc « ÔNG TIÊN »
Rue P. Blanchy prolongée *Phu-Nhuận* — SAIGON

Đại-lý : Minh-Nguyệt Phan thiết Trương trọng-Hỷ Phanri, Hồ-văn-Ba Qui-nhơn, Trần-ngọc-Xuân Binh định, Nguyễn-văn-Minh Hai phòng, Trương Vinh, Thông Hoạt Quảng-trị, Nguyễn-văn-Minh Hai phòng.

Cần thêm đại lý các tỉnh, huê-hồng nhiều, thể lệ dễ, xin viết thơ thương nghị với nhà thuốc.

Ai da tư lự, tim ốc hư nhược, tinh thần yếu đuối ? khí huyết xấu, và kém sinh dục ?

Nên chú ý !

1·) THUỐC THANH TÂM
Bổ-náo-hoàn

Chuyên môn hưng vượng tinh thần, sung tác não lực, bồi bổ tâm huyết, thống trị những người chăm chỉ học tập, tư lự quá độ, hoặc hằng ngày làm việc bằng trí não nhiều, hao tổn tinh thần, lao thương tâm huyết, sinh ra rối loạn gân óc, tâm thần bất định, ít nhớ hay quên, hay đánh trống ngực, nằm hay giật mình, ngủ không yên giấc, mơ, mảng, mê, sảng, chóng mặt nhức đầu, nếu để lâu ngày sẽ sinh chương xuyên-đầu-thống (đau óc) nữa, tứ chi bải hoải, ăn uống kém ngon v.v. Dùng thuốc nầy lập tức lành mạnh.

2) THUỐC DIỀUKINH
Bổ - huyết - hoàn

Chuyên môn điều hòa kinh-nguyệt, bồi âm bổ huyết và tốt đường sinh dục. Thống trị đàn bà các chứng kinh-nguyệt xấu kém bất điều, thấy kinh tháng sớm, tháng muộn, tháng có, tháng không, tháng nhiều, tháng ít, hoặc một tháng thấy kinh vài lần, kinh kỳ trước sau đau bụng, kinh ra hoặc tím, hoặc đen, hoặc loãng, trắng, hoặc huyết hôi, huyết cục, lậu huyết, băng huyết, tích huyết, dong huyết, đa con hư lạnh, ốc khí sinh chứng khí hư (bạch-đái) nữa, làm cho ngăn trở, sinh dục lâu năm không chửa, sản hậu gầy mòn, mặt vàng da xám, kém mọi sức khoẻ v. v. Dùng thuốc nầy đều được khỏi cả.

2 thứ thuốc này cùng giá mỗi lọ **1$00**, *nửa tá* **5$00**

Bán tại
Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG
N° 127 Hàng Bông -:- **Hanoi**

MAGASIN DE SOIERIES
TAN - LỢI
138-140, ouleward Tổng đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đồ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là : lãnh, xuyến, trơn, cẩm nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sơ phai trổ. Bán lẻ đồ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu rất và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đồ các thứ màu nhuộm cần Tây hiệu « Teinture Idéale » danh tiếng thuốc nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhan hiệu « Pagode Chinoise et Annamite de Cholon » (Đề-ngan Hán Việt tự miển) viết toàn Pháp văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm học sĩ, thưởng thọ ngũ đẳng Bắc đẩu bội tinh, soạn, có 28 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$26.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits « Rim-Thời » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng)

Ở Bắc kỳ có bán ở hiệu Quảng - vạn - Thành Nội - hóa 129 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI
138 140 Đại Tổng đốc Phương — CHOLON

AI MANG BỆNH CỐT KHÍ ĐAU NHỨC GÂN CỐT
hãy dùng
THÁNH-DƯỢC BÉJEAN

là thứ thuốc chuyên trị các bịnh đau gân cốt, phong tê, nhức mỏi và tất cả các bệnh phong (Goutte, Rhumatisme, Sciatique, Arthritis) rất hiển hiệu.

Uống trong 24 giờ đồng hồ đã thấy bớt đau. Chỉ uống một chai đã thấy hiện nghiệm như thần.

Có bán tại các tiệm thuốc tây Dépôt Général 30 r. des France Vieux-Marché PARIS

BỆNH ĐÀN BÀ!

Phần nhiều đàn bà con gái thường mắc chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU tháng có tháng không, khi trồi khi sụt, trước hay sau khi kinh kỳ thường hay đau bụng kinh ra hoặc tím hoặc đen hoặc trắng ; lậu huyết, băng huyết, gia con hư lạnh, khí hư, bạch trọc, tiểu tiện tức buốt, lệch tử cung, sa hoa muống cùng là thai nghén, sản hậu, mặt xám da vàng, kém ăn ít ngủ vân vân.....

Chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU, khi sơ phát do bởi huyết hư, gan rào. Thỉnh thoảng thấy gây gầy nóng rét, không khẳng ho khan, gân thịt giật mày cạnh sườn đau bụng dưới tức. Ăn kém ngủ ít, mặt chóng đầu rức, thần minh buồn bã. Hoặc vì phiền muộn, nất tức, hoặc vì bị bệnh lậu, giang mai truyền nhiễm, sau khi khỏi rồi không chịu bồi bổ, hay không biết kiêng cử cho hợp cách vệ sanh mà sinh ra. Ai bị các chứng kể trên nên mau dùng thuốc SƯ CAN BỔ HUYẾT hoàn là được chóng khỏi.

Mỗi ve 1$ — nửa tá 5$ —

Quý khách trong TRUNG NAM-KỲ, AI-LAO, mua thuốc, thư từ, mandat đề tên :

M. SINH-HUY
Rue Maréchal Foch à VINH

KHẮP ĐÔNG - DƯƠNG CHỢ CÙNG QUÊ

Lá lần thứ nhất trong nghề dệt ta
Mới chế ra ?

Bản hiệu mới chế ra thứ áo Chemisette để mặc mùa nóng bức rất mát, để chơi Tennis rất tiện, mà nhất là các ngài bận Âu-Phục rất đẹp rất lịch sự

ÁO MÀU TRẮNG HAY MÀU GHI,

Cổ có Fermeture kiểu bạng nhất 2$00 bạng nhì 1$50
Cổ cái Các bạng nhất 1$50 nhì 1$00
Gửi đi xa thêm 0$25 tiền cước.
Giầy deux couleurs vẫn bán 5$50 gởi đi thêm 0$70 cước.
Catalogue AN-THÀNH 1932 vẫn trừ 15%
Giầy vải trắng hay vải đen đế crêpe đặc vẫn bán 1$65 gởi đi thêm 0$55 tiền cước.

AN-THÀNH 37 Phố hàng Đào HANOI

Điều - kinh - chúng - tử - hoàn
(Thuốc điều kinh bổ huyết của đàn bà)

TÍNH CHẤT THUỐC ĐIỀU-KINH :

Thuốc này đã nổi tiếng ở bên Trung-Hoa hơn 20 năm trời, tính chất rất êm bình, bất hàn, bất nhiệt, lão, ấu hợp dùng. Thuốc này toàn dùng chất thảo mộc mà chế thành để hiến cho các bà, các cô thêm thể yếu đuối, huyết hèm, kinh nguyệt bất đều, hiếm hoi con cái, rất hợp thể chất người phương đông.

CHUYÊN TRỊ :

Đàn bà con gái, kinh nguyệt bất điều, tháng có tháng không, hoặc sớm, hoặc muộn, kinh kỳ trước sau đau bụng một tháng thấy kinh vài lần, hoặc tím, hoặc đen, hoặc lờ lờ như máu cá, gan lợn, hoặc loãng, hoặc trắng, lậu huyết, băng huyết, đa con hư lạnh, tích tử cung, sa hoa muống, lâu năm không đẻ, hoặc thai tiểu yếu đuối, sản hậu gầy còm, mặt vàng da xám, kém ăn ít ngủ. Mau dùng thuốc DIỀU-KINH CHÚNG TỬ.

Thuốc này không những điều hòa kinh nguyệt, lại bổ thêm khí huyết, điều hòa huyết mạch, quảng tự duyên niên. Mỗi ve giá 1$00 nửa tá 6 ve giá 5$00.

Ngài nào mắc bệnh Lậu và Giang Mai cần lại hỏi đồng bào hiệu sẽ có phương thuốc điều trị rất hay và không hại về đường sinh dục.

TIỀU - HẠNH - LÂM
108 phố Hàng Buồm HANOI

Ở gần đến hiệu QUẢN-HƯNG LONG N° 80 phố khách Vinh mà mua, ở xa gởi lãnh-hóa-giao-ngân.

DÍA BÉKA

PHÙNG - HÁ
ETIQUETTE NOIRE

Mme RICHARD
Rue Citadelle -:- Huế

Imprimerie . TIẾNG-DÂN, HUẾ

Directeur Général : HUỲNH-THÚC-KHÁNG